

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. FRANCISZ LAJOS.

Társzerkesztő:

Dr. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill.

Többszöri közlésnél árkedezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Az 1867: XII. t. c. jogi természetű.

Nyitra, márc. 31.

Most, mikor a híressé lett rezolúció kapcsán a kiegyezési törvény magyarozatát illetőleg közjogi bonyolalmat és kormányválságot előidéző eltérés keletkezett a magyar és osztrák irányadó körök között, nagyon időszerűtlen feleleveníteni azt a tartathatatlant elméletet, hogy az 1867. évi XII. t. c. nem önálló törvény, hanem a nemzet és a király, továbbá Magyarország és Ausztria között kötött szerződés.

A kiegyezési törvénynek ilyen magyarozatából szükségszerűen következik az, hogy az említett törvény csak a két fél, vagyis a király és a nemzet, Magyarország és Ausztria közös akaratával bontható fel.

Felfoghatatlan, hogy hogyan lehet ilyen, közjogilag lehetetlen és tartathatatlant tételt komoly oldalról állítani, mi több, még mint tudományos igazságot tárgyalni. Pedig a politikai tudomány címére és értékére tart igényt az a fejtegetés, mely az 1867: XII. t. c. jogi természetéről az Akadémia megbízásából szerkesztett tudományos folyóiratnak a *Budapesti*

Szemlének március havi számában megjelent s a melynek szerzője jobb ügyhöz méltó buzgósággal igyekszik bebizonyítani, hogy a kiegyezési törvény nem csak tényleg, hanem jogilag is nehezen változtatható meg, mert megváltoztatása csak azon tényezők hozzájárulásával történhetik, a melyek a törvényt megalkották, ezek pedig: a nemzet és a király, azután Magyarország és Ausztria.

Már mint egyszerű gondolat is megdöbbentő, hogy az ország közjogi viszonyának meghatározása, nem csak a törvényhozás tényezőitől, a nemzet és királytól függ, hanem azonkívül még egy, a magyar törvényalkotáson kívül álló tényezőtől, egy reánk nézve idegen, külföldi államtól, Ausztriától is.

Hiszen ha a jelenlegi közjogi helyzeten csak Ausztria beleegyezése mellett lehet változtatni, akkor Magyarország 1867-ben saját sorsát Ausztria akaratához kötötte s a meddig Ausztriának nem tetszik, addig Magyarországnak a közös ügyes intézményeket megbolygatnia nem lehet, addig alkotmányát más jogalapra nem helyezheti, addig azokat a fontos állami szerveket, melyeknek teljes

önállóságát idő folytán a viszonyok parancsolólag követelhetik, a hadsereget, a pénzügyet, a külügyi kiegészítet saját állami fenhatóságának kizárólagos körébe nem vonhatja. Ha ez tényleg így volna, akkor Magyarország 1867-ben saját állami életének attributumairól olyan mérvben mondott volna el, a minőre legfeljebb meghódított nemzetek alkotmánytörténetében találunk példát. Azt pedig talán a legfanatikusabb 67-es sem állíthatja, hogy Magyarország 1867-ben mint meghódított és nem mint szabad nemzet egyezkedett a királlyal és Ausztriával.

A kiegyezési törvénynek két része van. Az egyikben a teljes egyenjogúság alapján meghatározottan a közös ügyek, a másikban pedig ezen ügyek intézésének módjai állapítatnak meg.

A törvény első részében rejlik a lényeg. Ezt alaptörvénynek is nevezhetjük s tényleg alaptörvény is, olyan például, mint a *pragmatica sanctio*. Ezt a nemzet épp úgy mint a *pragmatica sanctio*t a magyar királlyal kötötte meg s ez a kötés kétoldalú, köti a királyt és köti a nemzetet. A törvénynek az a része azonban, mely-

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A keresztcsőr.

Mikor Megváltónk a keresztén szeptember 13-án
S az égbe veté bús tekintetét,
Egyszer szelid rángásokkal mozogni
Érzé vasszegekkel általvert kezét.

S im hátlen emberektől elhagyatva
Egy szegény kis madárkát látta meg,
Mely irgalmas-szívűen buzgalkodva
Huzogatta a kemény vasszeget.

Meg nem pihenve dolgozott csőrével,
Mig tollán az Úr vére csurgott át,
Így akarta a kintől szabadítani
Teremtőjének egyetlen Fiát.

S a Megváltó szelíden szólott hozzá:
— Kicsiny madár mindenkor áldva légy,
— Viseld ez óra örök emlékeül
— A vér színét és a kereszt díszét.

Keresztcsőrnek hívják ezt a kis madárkát,
Melyet a vérnek piros színe fed,
Ott énekel a fenyves sűrűjében
Csodásan bájos édes éneket.

Érsekujvár, 1912. március.

Kertessy Palkovich Imréné
Gaal Gabriella.

A chamszin.

— Irta: Antal Margit. —

Két fiatal ember haladt a párisi boulevard des Italien emberekkal telt aszfaltján. Látszott a szemükön, hogy örülnek egymásnak. Két jó barát volt, magyarok és hosszú idő után találkoztak most váratlanul.

— Ó Hugó, alig ismertem reád! Milyen barna lettél és nyurga.

— Meghiszem azt! Az algiri idegen légio nem hizláló intézet, de torkig is vagyok már vele, azért hagytam ott. Inkább hazamegyek és bocsánatot kérek az apámtól.

— Bizonyosan régen megbocsájtott már. Sokat szenvedtél Algirban!

Rettenetes sokat. A sivatag mindennél a földön kínosabb hely és sokszor hetekig utaztunk rajta. Párduc, oroszlán leselkedett ránk, az arabok orgyilkos rablóbandái, de mindennél gonoszabb volt a chamszin.

— Mi az?

Homokfelhőket felkorbácsoló forró vihar, mely fojt és éget egyszerre. Jaj minden élőnek, amit utólr. Tönkre teszi, megfullasztja és megpörköli, aztán pedig betemeti mindjárt éles-

szemű, tüzes homokja alá. Halál és sirás egyszerre.

— Akkor mégis csak jobb otthon ugye?

— Inkább napszámos vagyok otthon, mint Algirban tábornok.

— Hát te hogy érzed magadat és mit csinálsz itt Párisban?

— Én? Szenvedélyes történetbuvár létemre a Louvre könyvtárában végzek kutatásokat egy történetműhoz, a mit kiadni szeretnék. Egyébként tanárjelölt lennék, jövő évre már tán kapok állást odahaza Harmatvárosban.

— Ez derék! Most hová indultál? A fiatal tanárjelölt elpirult.

— Egy tanítványomhoz — mondotta zavarodottan.

— És emiatt jössz zavarba? Ez nagyszerű. Ki az a tanítvány?

— Gabrillon Anette kisasszony. Édesatyjának nagy kémiai gyára van odakünn Saint Clouban.

Lám, lám! És milyen emberek?

— A gyáros nem valami rokonszenves, külön, furesa ember. De Anette bájos, igazi párisi nő.

— Ahá! Értjük. Te már hálójában vagy.

— De nem merem atyjának bevallani...!

ben a közös ügyek intézésének módjairól van szó, nem tartozik a törvény lényegéhez, mert a közös ügyeket más módon is lehetne intézni, a nélkül, hogy a dualisztikus paritás elve megdöntetné. Minthogy azonban a közös ügyek intézésének jelenlegi módja szükségessé teszi Ausztriának a közreműködését is és nem csak a királyt és Magyarországot, azért mikor a kiegyezési törvény kiviteléről volt szó, az 1867-iki törvényhozás ezt a *kivittelt illetőleg* Ausztriával is szerződött.

De éppen azért, mert a közös ügyek intézésének módja, vagy más szóval a kiegyezési törvény kivitele, végrehajtása nem tartozik a kiegyezési törvény lényegéhez, távolról sem lehet beszélni arról, hogy Magyarország a kiegyezési törvény tekintetében Ausztriához van kötve és Ausztria akarata nélkül ezt a törvényt meg nem változtathatja.

Valamint 1867-ben a nemzet előbb magával a királlyal állapodott meg a kiegyezési törvény alapelveire nézve és csak azután, mikor már ez a megállapodás létre jött, kezdtek a kiegyezés megalkotói az osztrák politikusokkal a közös ügyek intézésének módjairól tárgyalni, úgy most és bármikor is a kiegyezési alaptörvény a nemzet és a király közös akaratával megváltoztatható, a nélkül, hogy Ausztriának abba beleszólása lehetne. S ha egyszer megváltozik az alaptörvény, ha elejtetnek a dualisztikus egyenjogúságot kifejező alapelvek és az azokon nyugvó közös ügyek, rögtön megszűnnek a kiegyezési törvénynek mindazon határozmányai, melyek a közös ügyek intézésére vonatkoznak.

A dolog tehát úgy áll, hogy a míg a két törvényalkotó tényező, a

nemzet és a király a dualizmust fenntartja és a míg Ausztria ragaszkodik a 67-iki megállapodásokhoz, addig mi a kiegyezési törvény végrehajtását illetőleg minden bizonynyal Ausztriától is függünk, mint a hogyan Ausztria is függ tőlünk, de azt soha sem ismerhetjük el, hogy az 1867: XII. t. c. egy olyan alapszerződés, a melyet mi Ausztria akarata ellenére fel nem bonthatunk és meg nem változtathatunk.

Meggondolatlanul cselekszenek azok, akik ilyen veszedelmes elméleteket csúsztatnak a közjogi felfogásba csak azért, hogy a kiegyezést „erősítsék“.

A kiegyezésnek nálunk Magyarországon az az egyetlen erőssége, ha becsületesen végrehajtják. Hosszú korszakokra szóló alkotás lehetne ez, a kétségtelenül nagy mű, ha a szomszédból nem vetnének minduntalan gáncot állami egyenjogúságunk megvalósulásának.

Az örökös gáncoskodás végre is arra fogja kényszeríteni az országot, hogy szélesebb jogalapon rendezze állami ügyeit s akkor ennél a rendezésnél sok minden jöhet tekintetbe, de az a badar elmélet bizonyára nem, hogy minket Ausztriához egy, az ő akarata nélkül fel nem bontható közjogi szerződés köt.

A ki a korpa közé keveredik. A magyar közmondás visszajárul is igaz. Nemcsak azokat eszik meg azok a bizonyos falánk állatok, a kik a korpa közé keverednek, hanem azokat is, a kik megtűrik, megengedik, hogy közéjük korpa keveredjék.

Jóhiszeműnek tartjuk azt a küzdelmet, melyet az országgyűlés egyik ellenzéki pártja folytat az általános, egyenlő és titkos választójogért. Nem tétélezhetjük fel ennek a pártnak a vezetőiről, hogy ámitani akarják a népet ezzel a jelszóval, de azt súlyos hibául kell nekik felróni, hogy olyan elemekkel szöv-

keztek, melyektől a választói jognak hasznos, ésszerű reformját várni nem lehet.

A múlt vasárnap Budapesten tartott népgyűlés megmutatta, hogy ha a polgárság nem a saját erejére támaszkodva küzd egy célért, legyen az bár a legjogosabb is, hanem megbizhatatlan tömegek támogatását is igénybe akarja venni, lehetetlenség a küzdelmet a törvényes rend korlátai között megtartani.

A gyűlés közönsége közé nagyszámú esőesélék vegyült, melynek megjelenése a polgári elemeket visszavonulásra készítette. Így lett úrrá a tüntető menet felett az a legalsóbb rendű réteg, mely a betöréstől, a fosztogatástól és semmitől sem riad vissza, a mint a jelen alkalommal is verekedett, lövöldözött, üzleteket rombolt és fosztogatott.

De ezekkel mi nem szövetkezünk — mondják az általános választói jog harcosai — nem tehetünk róla, hogy ilyen ballaszt csimpszkedett bele léghajónk kötelébe.

Természetes, hogy ezzel a esőesélékekkel nem szövetkeztek, de szövetkeztek, vagy ha jobban tetszik fegyverbarátságot kötöttek a demagógiával, ettől pedig elmaradhatatlan az az elem, melynek a rombolás ösztöne szab irányelvet és törvényt.

Egy olyan harcra, a melybe ilyen ivású tényezőknek is van beavatkozásuk, a legbiztosabb eszményeket is csak kompromittálni lehet, de nem volt még rá eset, hogy egy ilyen harc az emberi közjogoknak és szabadságoknak szent érdekeit szolgálta volna.

Tessék most már lelkesedni az általános egyenlő, titkos választói jogért, a melynek már a küzdelmei sem folyhatnak le a legelemibb emberi jogok megtapósása nélkül!

Van még egy mozzanata is a vasárnapi népgyűlésnek és ez az, hogy a zavargó csoportok között a rendőri iroda hivatalos jelentése szerint volt egy, mely a *Galilei-kör* tagjaiból és a hozzájuk esatlakozott esőesélékből állott. Feljegyzésre méltó körülmény ez, mert tanusodik a esőesélékek a Galilei-körhöz való vonzalmáról és mert mutatja azt, hogy mily távol áll nemzeti életünk érdekeitől az a program, melyért a Galilei-kör is lelkesedni tud.

Az oltáregylet közgyűlése.

Az oly áldásosan működő nyitrai oltáregylet f. hó 24-én tartotta az évi rendes közgyűlését, melynek kiváló fényt kölcsönzött gróf

— Visszaviszem neki a kéziratot és megkérem, hogy e rútt jeleneteket másképp adhasam elő — határozta el Ferenc.

De Gabrillon erről hallani sem akart. Amit irtam, megirtam... Külömben is a nő nemet gyűlölöm, mert feleségem két év előtt esúfosan elhagyott... aztán... most ilyesmi tetszik, így vergődhetem csak európai hírnévre!

Ferenc a fejét esóvalta és zavarában a gyáros könyvtárát nézegette, mely éppen mellette pompázott remek kőtésű műveivel.

Zola és a többi naturalisták frivol, erkölcstelen tendenciájú művei voltak ott.

— Nem esodálkozom, hogy kedves neje hűtlen lett Önhöz, ha ilyeneket olvasott, mint e könyvek itt. És természetes, hogy a francia társadalom is elromlik, ha olyan darabokat hoznak itt színre, mint a Madame l'enfer. Hazája romlása árán csak nem akar híres író lenni monsieur!?

— Én nem kértem föl Önt, hogy műveimet kritizálja, hanem hogy versekbe átírja. Ha nem tetszik, adja vissza és Anettet soha se látja többé.

De igaz, hol volt Anette? Hiába nézegetett Ferenc mindenfelé, nem látta, csak a

— Eh... bátraké a szerenese!

A két jóbarát elvált és Sára Ferenc a tanárjelölt a gyáros esinos villájába sietett, mely Versailles felé feküdt szép kert virágos bokrai között. Amint leszállt a villamosról, már megpillantotta Anette-t, ki a kertben virágokat szedett.

— Ó François, már úgy várom! Ma nyilatkozzék ám a papának.

— Félek, hogy kiutasít.

— Nem hinném, valamit már tolem is megtudott. Kissé duzzogott, de talán mégis lesz valami a dologból. Tudja, mondá pajkosan, már, szeretnék önálló lenni, a francia fiatal leányok valóságos rabságban élnek.

Azután gyorsan mentek fel a lépcsőn. A szalonban Gabrillon fogadta őket. Arról a párbeszédéről, mely Sára Ferenc és Anette atyja Gabrillon között lefolyt, nincs semmi feljegyezni valónk. A leánykérés szokott frázisai-ból tevődött az össze.

A különbe francia odaigérte Sárának Anette kezét, de egy épp olyan bizarr feltételt kötött ki, mint a minő volt az egész ember.

— Van egy szindarabom — mondotta. Prózában irtam, önnek a feladata lesz a dara-

bot versebe szedni, hogy előadhassák a Theatre libre-ben.

Sára magával vitte a kéziratot s éppen olvasni kezdte, mikor benyitott hozzá Hugo. Mindaketten neki feküdtek a darabnak, de csakhamar megriadtak a szövegekönv undokságától.

A Madame de l'enfer — ez volt a darab címe — hősnője egy férjét megcsalt asszony, a ki elhagyta gyermekeit és aztán abban lelte kedvét, hogy ártatlan lelkeket az erkölesi mocsárba esábitson. Ördögi fufanggal hálózta be áldozatait és nagyokat kacagott, ha tönkretette őket. Végül saját gyermekeivel is így tett és pedig oly leirhatatlanul gonosz módon, hogy a két fiatal ember, kik pedig nem voltak éppen angyalok, felháborodva dobta el magától a kéziratot.

— Nekem jó, tisztalelkű anyám van otthon, a ki szüntelen imádkozik értem, igazán lehetetlen, hogy ezt a darabot, az anyai szeretet e kigúnyolását, leirjam! — szólt Ferenc.

— Az én anyám meghalt... akkor, midőn én azt a rútt esínyt követtem el — mondta halkan a volt legiónárius — meghalt bánatában. Szent az anyaság fogalma előttem... ez a francia vagy örült, vagy végtelenül gonosz!

Batthyány Vilmos dr. püspök megjelenése és az a nagyszámú előkelő közönség, mely a kath. kör nagytermét szüntől megtöltötte.

A közgyűlésen elnöklő püspök ékesszóló szavakat intézett az egylet tagjaihoz, a kik a keresztény kath. hitélet központja, az Oltárszentség tisztelete körül buzgó odaadással sorakoztak és szívóké vették az Úr szegény hajlékainak, az anyagi eszközök elégtelensége folytán szűkölködő templomoknak ügyét, melyek közül az Oltáregylet már számosat nagybecsű felszereléssel ajándékozott meg. — Buzdította ezután a tagokat, hogy az egylet céljainak szolgálatában a jövőre is változatlan kitartással munkálkodjanak s elismerését fejezte ki az egylet tisztviselőinek és választmányának önfeláldozó fáradozásaiért. A püspök beszéde mély hatást tett a közönségre.

Özv. dr. *Bangha* Istvánné elnöknő az egylet mult évi működésének főbb mozzanatait emelte ki jelentésében. *Kubinyi* Endréné titkárnő az anyaegylet és fiókjainak létszámáról tett jelentést, *Mihálik* Júlia pénztárosnő pedig az egyleti pénztár kiadásai és bevételéről számolt be.

Az anyaegyletnek van 2028 rendes, 63 résztvevő és 126 jötevő tagja. A fiókegyletek száma 77. Az 1911-ik év folyamán három új fiók keletkezett, úgymint a tiszényi, felsővesztényi és nyitra-szucsányi. Az anyaegylet tagjaitól 1805-16 kor., a fiókegyletektől 2559-77 korona folyt be. Szép és értékes egyházi felszerelésben 26 templom részesült az elmúlt évben, mely célra az egylet 5886-90 koronát fordított.

A tisztviselőnk jelentéseit a közgyűlés lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

A tisztviselői kar és a választmány egyhangulag újra megválasztották. Elnöknő özv. dr. *Bangha* Istvánné, társelnöknő *Simonffy* Gyuláné, titkárnő *Kubinyi* Endréné, pénztárosnő *Mihálik* Júlia. Választmányi tagok: *Biringer* Mária, özv. *Braunsteiner* Jánosné, *Csernyánszky* Ida, *Francisci* Jenőné, *Galgóczy* Jenőné, *Huszár* Istvánné, *Jakubovics* Sándorné, dr. *Klobusiczky* Károlyné, *Névery* Ignácné, özv. *Szaidl* Arnoldné, *Tombor* Kornélné, *Veszely* Alajosné úrnők.

Lélekemelő szép előadás fejezte be a közgyűlést. Gyönyörű vetített képekben mutatták be az Oltárszentség első vértanújának Szt. Tarziciusnak életét. A képek szépségével vetekedő szelleműs szöveget *Szmida* Kálmán esp. plebános, az egylet igazgatója adta elő.

falról mosolygott le reá a fiatal nő művészi kéz által festett képe és mintegy felhívta: Érttem áldozz fel mindent, még legszentebb érzelmeidet is!

Ferenc elbódítva e kép hatásától, felkapta megint a kéziratot és kábult fejjel, idegesen dobogó szívvel sietett le a szőnyegekkel borított lépcsőn. Odalen a kertajtónál Hugót találta.

— Utánad jöttem, mert valami nevezetes dolgot fedeztem fel.
— Mit barátom? kérdezte kedvetlenül Ferenc.

— Meglapultam itt egy sűrű bokor mögött és ekkor női hangokat hallottam. Egy csengő lány hang mondotta:

— Már alig várom, hogy az az ostoba magyar átírja a papa darabját.

— Miért — szólott egy másik hang, talán a barátnőjéé.

— Mert már szeretnék asszony lenni és papa zsarnokságától szabadulni.

— Hátha az a barbár nagyobb zsarnok atyádnál is?

— Hohó — de nem is maradok vele sokáig, egy félév múlva úgy ott hagyom, mint kalitkáját az elszabadult madár.

A kitünően sikerült előadás után a közönségnek alkalmá nyílt gyönyörködni a gazdag kiállításban, mely a szegény templomoknak ajándékozott tárgyakat tárta fel a páratlan buzgóságú elnöknő szorgalmát és előkelő izlését feltűntető művészi elrendezésben. Különösen nagy figyelmet keltettek a budapesti Jó Pásztor-intézetben készült remek misemondó ruhák, a himzések finomsága és leleményes változatosságával. Igen szép ajándéktárgyakat is láttunk a kiállításon, melyek az ajándékozó hölgyek kézi ügyességét és szorgalmát dicsérték. Szoreties Hilda horgolt esipkét ajándékozott egy oltárterítőre, Pascher Irén horgolt esipkét 1 antependiumra, özv. Stigliczy Istvánné horgolt esipkét 1 oltárterítőre, Simonits Karola himzett ciborium köpenykét, Simonffy Gyuláné 1 antependiumot ree munkával, M. J. himzést egy esengetyűhúzóra. Ezenkívül kehelykendők és pallák is voltak az ajándékozott kézimunkák között, továbbá 1 kehely és ciborium az Oberbauer-cégtől.

Itt megemlítettük, hogy az egylet egy igen hasznos ujitást honosított meg a saját körében, a mennyiben behozta a munkanapokat. Minden esütörtökön volt ilyen munkanap, melyen a tagok serényen szabtak és varrtak. E tekintetben főképp kitűntek *Csernyánszky* Ida, özv. *Galgóczy* Jenőné, *Kubinyi* Endréné és *Simonffy* Gyuláné úrnők.

Az oltáregylet jelen évi közgyűlése is fényes bizonyosságot tett arról, hogy az Isten dícsőségéért égő buzgóság a mai anyagi irányú korban is nagy eredménnyel képes megvalósítani a hitélet céljait és eszményeit. Fokozódni ennek a magasztos hivatású egyletnek a kihatása, ha az egyházmegye minden plebániáján fiókegylet alakulna. Nem ütközik ez nehézségbe, a hogyan meg lehetett alakítani a fiókokat azon a 77 plebánián, mely ma az anyaegylet kötelékéhez tartozik, úgy meg lehet azt csinálni a többi plebánián is, csak akarni kell. Ez a szervezési buzgóság lenne az anyaegylet nemes lelkű vezetőinek legbecesebb jutalma és egyúttal az egyleti működés fejlesztésének leghathatósabb tényezője.

Ujdonságok.

Püspökünk — máltai lovag. Dr.

Batthyány Vilmos gróf, nyitrai megyés püspök úr a szuverén máltai lovagrend tiszteletbeli tagjává nevezetett ki.

A lovagrend a keresztshadjáratok idejé-

— Ugy-e, ez csak Anette lehetett. Azután elmentek a villa felé.

— Hát mit szólsz hozzá?

— Ezt ni! És Ferenc bedobta *Gabrilion* híres kéziratát a rácson át a kertbe.

— Most pedig menjünk haza!

Oththon levél várta édes anyjától.

— Jöjj haza fiam — irta a tisztes matrona — a kért állást megkaptad. Reményem nem rabolta el szivedet valami csalfa párisi szirén. Ne feledd, hogy romlott népnek kevés kivétellel romlottak a lányai is!

Ferenc összecsókolta az öreges, apró betűs görbe sorokat.

— Óh te drága jó anya! A te szeretetednek a gondviselése virrasztott felettem s bizony csak ezt jutalmazhatta meg az Isten, mikor kimentett a párisi lidérc bűvös fényű köréből!

Sáraival együtt Ferenc is visszatért hazájába. Atyja megbocsátott neki fiatalkori könnyelműségéért. Ferenc elfoglalta tanári állását s gyakran találkozik barátjával, a kivel együtt emlegeti, hogyan szabadult meg a párisi cham-szin fojtó párájától.

ben, a XII. században keletkezett Jeruzsálem-ben a Johannita-lovagok neve alatt. Célja az volt, hogy a szentföldet és az oda zarándokló keresztényeket a szaracénok ellen védelmezze, a betegeket és sebesülteket ápolja. A szentföldnek elvesztése után Cyprus, majd Ródus és végül Málta szigetén telepedtek meg a lovagok és az utolsóól nyerték mai nevüket is. E szigeteken a rend nagymesterei független fejedelmi jogokat gyakoroltak egészen a XVIII. század végéig. Ámbar régi nagy hatalmát a rend elvesztette, de egyik eredeti céljának ma is szolgálatában áll, s ez a keresztény karitász gyakorlása főképpen háború idején, aminek az utolsó európai háborúban, 1866 és 1870-ben is megfelelt; egyházas jellegét is megtartotta, mert most is vannak fogadalmas tagjai és a szentséktől nyert lelki kiváltságokban ezek és a tiszteletbeli lovagok részesülnek. A rend hereceg-nagymestere Rómában székel. A rendi tagok kétfélék: fogadalmasok, akik rendi javadalmakat is élveznek, és tiszteletbeliek, akik a rend lelki javaiban részesülnek. Ezekhez mint a rendnek mintegy külső tagjai csatlakoznak azok, kiknek a hereceg-nagymester kegyelemből adományozza a rendi keresztet anélkül, hogy ők kiállanak azon nemesi ős-próbát, melyet a fogadalmas és a tiszteletbeli lovagoknak kell felmutatniok s amely a nálunk általánosan ismeretes kamarási próbánál sokkal szigorúbb.

Nagyheti szertartások sorrendje a vári székesegyházban a következő: ápril 4-én zöldesütörtökön d. e. 8 órakor olajszentelés ünnepi szentmisével, lábmosás, d. u. 3 órakor énekes zsolozsma *Jeremiás* siralmaival; 5-én nagypénteken d. e. 1/9 órakor esonkamise szentbeszéddel, d. u. 3 órakor énekes zsolozsma *Jeremiás* siralmaival; 6-án nagyszombaton a szertartások reggel 7-kor kezdődnek, délután 3/6-kor feltámadási körmenet; 7-én husvétvasárnapján d. e. 9 órakor szentbeszéd és ünnepi nagymise, d. u. 3 órakor énekes vécsernye; 8-án husvéthétlőn d. e. 9-kor megelőző szentbeszéd után nagymise.

Az *irjalmos* nővérek templomában a nagyheti ajtatosság Virágvasárnapján esti 6 órakor veszi kezdetét. Az első szent beszéd csak hétfőn lesz, miután a missionárius atya csak vasárnap este érkezik Nyítrára. Gyónni naponként lehet délelőtt és délután, áldozni a nagyesütörtöki szent mise végeig, s azután csak a nagyszombati mise után. — Nagyesütörtökön 7 órakor nagy szentmise, nagypénteken 7 órakor esonka mise, nagyszombaton 7 órakor tűz, viz, gyertyaszentelés utánna nagy szent mise, d. u. 5 órakor feltámadási körmenet.

Az *alsóvárosi plebániái templomban* nagyesütörtökön d. e. 8 órakor nagymise, nagypénteken d. e. 8 órakor esonka mise, passió, az oltári szentség kitétele a szent sirra, este 3/4 8-kor az olt. szentség betétele, nagyszombaton reggel 1/27-kor szentség kitétel, tűz, viz, gyertyaszentelés és nagymise, este 8 órakor ünnepélyes feltámadási körmenet. Husvét vasárnap és hétfőn szentmisék a szokott időben.

Kinevezés. *Tyepliczky* Lajos díjnok a nyitrai kir. törvényszékhez, *Chrenka* Rezső szenicei járásbírói díjnok pedig a vágsellyei kir. járásbíróshoz irnokká nevezetett ki.

A vármegye főispánja a nyitra-szalkai állami elemi iskola gondnokságának elnökévé *Brucker* Gyula körjegyző németprónai lakost, tagokká pedig *Richter* József, *Mendel* János és *Procska* György földészeket nyitra-szalkai lakosokat, — továbbá a kálmánfalvai állami elemi iskolához gondnoksági elnökké: *Jelinek* Károly nyitraudányi körjegyzőt, tagokká pedig *Weisz* József bérlő és *Gerhardt* János földész esküdt kálmánfalvai lakosokat, — a körtvélyesi állami elemi iskolához gondnoksági elnökké *ij. Tompa* Jenő nyitrapereszlényi körjegyzőt, tagokká pedig *Szvorád* Mihály és *Szvorád* János földészeket, valamint *Katscher* Simon földbirtokos körtvélyesi lakosokat, — végül az ujszabadi állami elemi iskolához gondnoksági elnökké *Bárovics* Mihály ólehotai jegyzőt kinevezte.

Bírósi kinevezések. A király dr. *Hamar* Gyula szakoleai járásbírónak az ítélőtáblai bírói címet és jellegét adományozta, *Weiner* Sándor vágujhelyi járásbíró a VII-ik

Anyánk," mely a jelenlevőknek Szűz Máriát szerető szívből fakadt. Ezek után az ifjúság folytatta jó kedvvel a tanulást. A községbeliek Boll János plébános felszólítására tömegesen szállítják a közelfekvő erdőből a szebbnél szebb kőveket a barlang építéséhez.

Az oltáregylet elnöksége ez uton értesíti az egyelet holttagjait, hogy a foltámadási körmenetnél használható esinos, nickel, védővel ellátott gyertyatartók az elnökönél kaphatók, 1 db. ára 2 korona.

Halálozás. Ifj. kiskvárdai Csizmadia János III. oszt. gimn. tanuló, Csizmadia János késmárki sóellenőr és neje Mikovényi Mária fia f. évi március hó 25-én, életének 13-ik évében rövid szenvedés után Késmárkon elhunyt. Póór Antalné 34 éves korában, hosszas betegeskedés után Nyitrán elhunyt.

F. hó 26-án halt el Nyitrán Bohuss Rezső pénzügyőri szemlélet. Temetése esütörtökön délután 5 órakor ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjanak békében!

Hivatalvizsgálat a munkásbiztosító pénztárban. Dr. Német János miniszteri segédtitkár és Vihelly Lajos miniszteri tanácsos a napokban Nyitrán jártak és pénztár ellenőrzést eszközöltek a helybeli munkásbiztosító pénztárban, ahol mindent példás rendben találtak.

A felsőadosi (radosóci) megyebizottsági tagválasztás. A mult heten érkezett le a közigazgatási bíróság határozata, mely szerint a 2 év előtt keresztül vezetett felsőadosi (radosóci) megyebizottsági tagválasztás megsemmisített. Megválasztottak ott azon alkalommal dr. Hamar Gyula járásbíró, dr. Mitták Jenő és dr. Uzonyi Kálmán. A választók 3/4-ed része rögtön az eredmény kihirdetése után esküvel volt kész megerősíteni, hogy a nevezett három jelöltre egyikük sem szavazott s habár a közig. bíróság csak formai okokból semmisítette meg a választást, a választó közönség a határozatot nagy megnyugvással fogadja. Megnyugvással fogadhatja e határozatot dr. Hamar Gyula is, kiről — mint a járás igazságügyének fejről — fel kell teleni, hogy csak azért nem mondott le az öt meg nem illető mandátumról, mert nem volt tudomása ezen választás „szabálytalan” vezetéséről. Fel kell ezt róla teleni, mert nem képzelhető nagyobb hiba, mintha egy járásbíró — a járás igazságszolgáltatás feje — ki sokszor jut abba a helyzetbe, hogy közigazgatási visszaéléseket pártatlan bírói székből reparáljon, maga is beáll az elposványosodott közigazgatás kocsitolójául. Vajon volt-e ily feltételezett jóhiszeműség az akkor megválasztottnak kijelentett másik két úrban, az a választóközönséget nem igen érdekli, de az már mindenesetre az egész holliesi járás érdeke, hogy itt ezen az annyira exponált országterületen a jogrend és a közigazgatás ilyen választásokkal ne kompromittáltassék. —ó.

A nagytapolcsányi áll. polgári fiú- és leányiskola tantestülete által 1912. március hó 24-én rendezett jótékony célú estélyen felülfizettek: özv. báró Stummer Agostoné, Szulyovszky Gusztáv 10—10 korona, Kohn Lajos 4 korona, Váray József, Kovács Lajos 3—3 korona, Markovics Alajos, Agies Miklós, Glasel Miksa, dr. Adda Viktor, Rajnoha Mihály, a helybeli izr. elemi iskola tantestülete 2—2 korona, Schlüssler Rezső, Polánszky Ferenc, Radó Ignác, Ehrenstein Izor, Hauer Bertalan, dr. Mayer Miksa, Miskovics Ferenc, Bartaky József, Pokorny János 1—1 koronát. — Fogadják ez úton is a tantestület hálás köszönetét.

Uj határrendőri kirendeltségek. A pozsonyi határszéli rendőrkapitányság részére legujabban két új kirendeltség szerveztett Nagyszombatban és Szakolcán.

Tözsde-átvétel. A nyitrai Furst-féle dohánytözsde a napokban gazdát cserélt. Weil István vette át, a ki a közönség kényelmére a tözsdét teljesen átalakította.

Betörés egy ékszerüzletbe. Szombatól-vasárnapra virradó éjjel ismeretlen tettesek feltörték Schenk ignác nagytapolcsányi óras ékszerüzletét és onnan mintegy 500 kor. értékű ezüstneműt elloptak. Hogy kik voltak a tettesek nem tudni. A esendőség minden lehető elkövet kézrekerítésük céljából. Rövid időn belül ez már a harmadik betörés Nagytapolcsányban.

Népmissió Nyitraujlakon. Gróf Esterházy Jánosné és Sztopka János plébános buzgólkodása folytán Báthora József és Danielik József lazarista atyák fényesen sikerült 9 napi missiót tartottak Nyitraujlakon. A missió alkalmával több mint 3600 ember járult a szent-ségekhöz. Lélekemelő volt a missió alatt tartott temetőszentelés, melyet Báthora József lazarista atya végzett, az egész vidék lakosságának részvétele mellett. A missió végén a lelkes lazarista atyák impozáns körmenetet tartottak az Oltáriszentséggel, mely után meghatva búcsúzott el az egész vidék összegyűlt népe a fáradságot nem ismerő atyáktól.

Megkerült a kis szökevény. Hodák Lajos nyitrai kir. állami szőlőtelepi felügyelőnek eltűnt fia Elemér megkerült, így a nyitrai rendőrkapitány a reá vonatkozó körözést, mint tárgyalant visszavonta.

Személyzet szaporítása a nyitrai postán. A nyitrai postahivatal személyzetét hir szerint szaporítani fogják. A főtisztok létszáma is emelkedett, amennyiben Fodor N. főtisztet Nyitrára helyezték át. A kézbesítők száma is növekedni fog, a forgalmasabb utcákban ezentul két levélhordó fogja kézbesíteni a pénzes küldeményeket. Mozdó kocsiposta életbeléptetéséről is rebesgetnek a beavatottak. Az uj postafőnök is már elfoglalta állását.

Felsenburg Henrik — kilakoltatása. Említettük már, hogy a nyitrai kir. törvényszék Felsenburg Henriket 65000 korona óvadék mellett szabadlábra helyezte. Felsenburg kiszabadulása után nyomban Nagytapolcsányba utazott és levelet irt a szeszfinomítóknak, a melyben kifejté, hogy ő még mindig vezérigazgatónak tekint magat. A szeszfinomító erre a levélre azzal felelt, hogy Felsenburg ellen beadta a kilakoltatási keresetet. Felsenburg és családja ugyanis még mindig a szeszfinomító épületében lakik.

A vágújhely-miavai vasut. Somlyó József budapesti mérnök előmunkálati engedélyt kapott egy Vágújhely-miavai helyiérdekű vasut létesítésére.

Tűz vigyázatlanságból. A mult napokban Lukábusztán, Fuchs Miksa gazdaságában tűz támadt. Egy árpakazal meggyuladt és segély hiányában porrá égett. A kár 8000 koronát tesz ki. A tüzet állítólag egy béres okozta, aki a gabonának szekerre való felrakása közben pipázott.

Az Elet március 31. száma a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg Gyilkos teóriák. — Cavallerus. — Gépek ritmusára. Lendvai István. — Az odvas tölgyfa. (Költemény.) Angolból: Sik Endre. — Enek a tanyák között. (Költemény.) Boros Ferenc. — A kakukos óra. Erdős Renée. — Juhász bá. Puskapor. — Roppant nagy szerelem. (Regény.) Kanizsai Ferenc. — Az öreg Botos meg a tavasz. P. Abraham Ernő. — Barcasági képek. Anka János. — Mesélni kezd a tó... Hungarus — A vihar előtt. (Költemény.) Szalay Mátyás. — Panu. (Regény.) Aho—Kara. — Bérlylune tündér gyémántja. Sik Sándor. — Eva boszorkány. Tytlyl. — A kém. — Heyermaus: Mari. Radványi K. — Mozdóképek. — Szerk. üzenetek.

Öngyilkossági kísérlet. Czviklovics Teréz nyitrai váralka-utcai lakosnő folyó hó 20-án este a rendőrségen elmondta, hogy lakója Drabos József a koresmából hazajövet mindent torni-zúzni kezdett a szobájában, majd egy zsebkést vett elő és azt öngyilkossági szándékból magába szúrta. A rendőrök a jelentés vétele után nyomban a helyszínére siettek és a dühöngő embert megfékeztek. Majd a városházára hozták, hol az egészségügyi rendőr az első segéllyel ellátta. Az öngyilkosjelölt később a kórházba került. Sebe nem életveszélyes.

Lopás a koresmában. Mozkó János bőfalusi gazda vásár alkalmával szokás szerint Pár-utca, a Langer-féle koresmában szokott megszállni. Így tett folyó hó 15-én is. Leült az asztalhoz és pohár bort rendelt. Rövid időre rá egy földije, Prazsenka József molnár is betévedt a helyiségbe és Mozkó mellé telepedett le. Ismerősök lévén, így beszédbe elegyedtek. Prazsenka megtudta, hogy a gazda már túladdott holmiján, így feltétlenül nagyobb összeg lesz nála. Megszálta őt a rossz indulat és egy őrizetlen pillanatban Mozkó zsebébe nyúlt, ahonnan két darab 20

koronás bankjegyet kiemelt. Midőn a lopott pénzt saját zsebében érezte, azon ürügy alatt hogy némi dolga van még a városban eltávozott a koresmából. Midőn fizetésre került a sor, akkor tudta meg Mozkó, hogy meglópták. Gyanuja önkéntelenül is a mellette ülő molnárra esett. Hogy e feltevésében nem esalódott, az a rendőri nyomozás során beigazolódott. Prazsenka hosszú csúrés-esavarás során bevallotta bűnét és a pénzt visszaadta jogos tulajdonosának.

Nap és holdfogyatkozás áprilisban. Hétfőn április hó 1-én este részleges holdfogyatkozás lesz, mely 10 óra 26 perckor kezdődik és éjjel után 3 perckor végződik. A föld árnyéka a hold átmérőjének csak egy ötöd részére fog kiterjedni. — Rendkívüli érdekes lesz az április hó 17-én végbemenő teljes és gyűrűs napfogyatkozás, mely azonban nálunk Magyarországon csak részleges lesz. A nap déli fényessége el fog tompulni és a hőmérsék érezhetően le fog szállni. A napfogyatkozás Budapesten 12 óra 13 perckor kezdődik és 2 óra 52 perckor végződik zónaidő szerint.

Furcsa becsületsértési per érkezett a napokban a nagytapolcsányi kir. járásbíróshoz. Hochberger órákereskedő bepanaszolta Glazel Miksát, a nagytapolcsányi „Központi szálló” tulajdonosát azért, mert az nem engedte meg, hogy Hochberger az ő kávéházi termében billiárdozzon, illetve nem óhajtott az, hogy vendége legyen. Hogy mily okot szolgáltatott a kiutasításra Hochberger, arról hallgat a krónika.

A trencsényi gimnázium ügye. Már hosszabb ideje van felszínen az a terv, hogy a trencsényi főgimnázium épületét bővíteni fogják. A szakemberek ma már égetően találják e kérdést. A kormány is tehát komolyan kezd foglalkozni a dologgal és 500,000 K-t szánt e célra, amelyből 100,000 K-t már be is állított az 1912 költségvetésbe. Bocz, miniszteri tanácsos a mult heten trencsényben járt az ügyet tanulmányozta, hogy tiszta képet nyerjen a helyzetről. Így a kérdés már a közeli jövőben dűlőre jut. Esetleg egész új gimnáziumi épületet kap a város, bár a kormány álláspontja, hogy lehetőleg a régi épületet használják fel és a szükséghez képest bővítsék ki és alakítsák át.

A mozi fosztogatója. Deutsch Gy. a nyitrai „Meteor” villanyszínház tulajdonosa legutóbb azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy a moziban a pénztár fiókjában elhelyezett pénztét ismeretlen tettes dezsmálja. A napokban aztán véletlenül megtudta, hogy a tettes nem más, mint Szvitacs János pártutcai suhanegyerek, ki álkules segélyével a fiókba hatolt és onnan rövid időközben kisebb-nagyobb összegeket emelt el. A rendőrség a tolvaj ellen az eljárást megindította.

A magyar Delta. A Duna mellett a Fekete-tengerbe szakad, deltákat alkot. Tudunk a Nilus deltáiról is, ahol egy esztendőben kétszer aratnak; a magyar Deltáról azonban csak azok tudnak, akik már eddig gyümölcsöst, szőlőt, vadaskertet kerítettek. A magyar Delta, amelyet Kollerich Pál és fiai (Budapest, Ferencz József rakpart.) hoztak forgalomba, a legkiválóbb kerítkező anyag, mert olesó, tartós és a célnak mindenképen megfelel. Kollerich Pál és fiai ezzel a sodronyukkal a magyar ipartermelésnek kiváló szolgálatot tettek. A cég legelőkelőbb gazdaságoknak szállítja a sodronyt, mely versenyen kívül áll. Készséggel küld bárkinek árjegyzéket.

Pályázat milliós kölcsönre. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy Sarajevo város tanácsa 3, 6, illetve 8 millió korona kölcsön felvételét kívánván, erre nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok benyújtásának határideje később fog közölteni. Részletes pályázati feltételek a kamaránál megtudhatók.

Közgazdaság.

Tavaszi munka a szőlőben s a szőlőmoly.

A legelső tavaszi munka a szőlőben a nyitás, vagy ahogy azt némely helyen mondják, a kítakarás. Összel szüret után a szőlőt fedtük, vagyis betakartuk, most meg nyitjuk.

Hogy a fedésnek mi volt a célja, azt talán mindenki tudja: meg kellett óvni a tőkét a téli fagy ellenében. Igaz ugyan, hogy egyik- másik gazda úgy véli, hogy ha nem fedi a szőlőt, akkor kettős munkát és költséget takarít meg, mert hiszen akkor nyitni sem kell. Csakhogy aki azt évről-évre úgy csinálja, az egy szép tavaszi napon, különösen kemény s nedves tél után, arra fog ébredni, hogy vége a szőlőnek, vagy a termésnek, mert elfagytak a tőkék vagy legalább termő rügyeik. Azonkívül még egy szomorú tapasztalatra is tehet szert az a gazda, aki a szőlőjét nem fedi rendszeresen: mert bekövetkezhetik az, hogy a szőlőmoly, a szőlőnek ez a rettenetes pusztítója, annyira elszaporodik, hogy szüretelni való sem marad azután.

A szőlőmoly ugyanis igen nagy ellensége a hazai szőlőknek. Ahol egyszer befészkelte magát, onnan bajos kiirtani, ha csak lépten nyomon, napról-napra nem irtjuk ezt a szapora, veszedelmes, apró ellenséget.

Ahol szőlőmoly mutatkozik, ott legyünk rajta, hogy azt minél eredményesebben pusztítsuk. Ha a szőlőmoly ellen sikeresen védekezni akarunk, akkor mindig résen kell lennünk s iparkodni kell, hogy azt megöljük akkor is, amikor repülő moly képében rajzik s amikor apró hernyó alakjában a fürtöket pusztítja s akkor is, amikor báb alakjában téli álmát alussza. A téli bábok főleg a tőke repedéseiben, a lehámló kéreg alatt, a kötözö hánes, rafia, szalma között, a csapokban és a karók repedéseiben tanyáznak. A bábok egy része már áztalt is pusztul, ha a tőkék jó magasan földdel be vannak takarva őszől késő tavaszig. De azonkívül kézzel is hozzá kell fognunk, hogy a bábokat kiirtsuk, még bedíg úgy, hogy mindenekelőtt a tőkék öreg kérgét, a félig-meddig már magától is lehámló pikkelyeket lehántjuk, lesuruljuk, vagy erős drótkéfével lekeféljük, s ami hulladék így leesik, azt összeszedjük és elégetjük, mert abban a hulladékban vannak szőlőmoly bábok is. Ezt a munkát tavasszal végezzük, épen nyitás és metszés alkalmával. Úgyszintén ami egyéb hulladék, kötözvény, öreg venyige van a szőlőben, azt is összeszedjük s kihordjuk a szőlőtől s lehetőleg el is égetjük. Úgyszintén a karók repedéseibe is beleszurkálunk tompa késsel vagy pipaszurkálóhoz hasonló kemény drótdarabbal, mert ezzel a repedésekben meghúzódott bábokat összenyomjuk s megöljük. Nemkülönböztetve a szőlő szomszédságában lévő sövényekben, kerítésekben, repedező falakban, oszlopokban, gyümölcsfák kéreg hasadékaiban is szeret téli tanyát ütni a szőlőmoly főleg ott, ahol már nagyon elszaporodott. Azért rajta kell lenni, hogy itt is felkutassuk s megöljük a bábokat.

Mi sem természetesebb, hogy ezt a munkát április közepe tájáig, sőt még jobban március végéig be kell fejezni, mert különben a bábokból kikelnek a molyok, amelyek a fiatal, alig zsendülő fürtökre sok-sok petét raknak s a petékből rövid idő múlva kifejlődnek a hernyók, amelyek már virágzáskor támadják meg a fürtöket. Metszésekor még arra is ügyeljünk, hogy a csapokat ne az izek közepén, hanem inkább közvetlenül a esomók (bütykök) fölött vágjuk el. Ugyanis ha a csap végén üres esonk marad, akkor jövőre vagy már nyárra is épen azokban húzódnak a bábok.

Megemlítem még, hogy a szőlőmoly olyan esapás, amellyel alig lehet sikeresen megküzdeni, ha csak a gazdák valamennyien össze nem állanak s vállvetve nem indítják meg a harcot ellene. Azért minden szőlősgazda ne csak saját szőlőjében védekezzék a szőlőmoly ellen, hanem a szomszédjait és a vidék többi szőlősgazdait is rá kell bírnia arra, hogy a védekező munkát rendszeresen és alaposan végrehajtsák mindenütt. Amely vidéken ölbe tett kézzel nézik azt, hogy a szőlőmoly mennyire dezsmaalja a termést, ott nincs is öröm a szőlőben; de ahol összeállanak s mintegy tüzzel-vassal irtják ezt a szapora állatkát, ott van is látszatja a munkának s a gazda joggal remélheti a legjobbat.

Irodalom.

Hittudományi Folyóirat.

Alapította, szerkeszti és kiadja dr. Kiss János egyetemi tanár. Jelenleg XXIII-ik évfolyamán van. Megjelenik évenként 4 testes

füzetben: március, június, szeptember és december hónapokban, éven át 40-50 nyomtatott ivnyi terjedelemben. Hittudományi és bölcséleti értekezéseket, továbbá kisebb cikkeket, a papképzés- és papnevelésre vonatkozó észrevételeket és terveket, valamint irodalmi ismertetéseket, bírálatokat és könyvvesztet közöl. Nagy gondot fordít a hit- és bölcsélet-tudomány magyar nyelvére. A keresztény bölcsélet-tudományt- művelő Aquinói-Szent-Tomás Társaság összes üléseinek jegyzőkönyveit, valamint az üléseken elhangzott eszmecsereket mind s az ott felolvasott értekezéseket majdnem kivétel nélkül közli. Ara egész évre 10 korona.

A fizetés majd póstatakarékpénztári befizetési lappal történik, ezt a megrendelő a folyóirat első márciusi füzeté mellett találja s minden viteldíj nélkül adja postára.

A Hittudományi Folyóirat előbbi évfolyamai, valamint a Bölcséleti Folyóirat évfolyamai is megrendelhetők, évfolyamonként 10 koronával.

Telefon.

Np. Nyitra. A költemény célzata nem tűnik ki sem a versalakból, sem a tartalomtól. Pedig e nélkül a naturalisztikus irányú kigúnyolása nem sikerülhet.

Többeknek. Kéziratokat nem adunk vissza.

H. P. „Az irás el van hamarkodva,” de csak a betűírás, mert az irás tartalma nem mutatja az elhamarkodásnak a jeleit. Azért jönni fog.

Holicsra. Cs. S. szakoleai főgymn. tanár tárcákat ír lapunkba és híreket küld az ottani főgymnasium köréből. Politikával és politikai mozgalmakkal a Ny. Szemlében nem foglalkozik, tudomásunk szerint másutt sem. Azért nem is kérhetjük fel őt olyan szívesre, mint a minőt Ön igénybe venni szeretne. A szakoleai városi ügyéssel sem tartunk fenn politikai összeköttetést. Ő nem is tartozik a mi pártunkhoz s ezenkívül őszintén szólva, nem esett jól nekünk az, hogy a képviselőválasztáskor nem szavazott dr. Okányikra, a mi neki Okányik programja mellett lehetséges lett volna. — Tehát a kérdéses ügyben ő hozzá sem fordult hatunk. — Űlőben a városi főjegyző dolgait mások már bőven megtárgyalták lapunkban.

Nyitra-alvárosi közbirtokosság!

Van szerencsém közzétenni, miszerint a közbirtokosságnak kiigazított szavazati névjegyzéke, folyó évi április hó 1-től 15-ig, Nyitra város iktató hivatalában közzszemlére lett kitéve; ahol az a hivatalos órák alatt betekinthező és az esetleges észrevételek április hó 15-ig alulirotnál bejelentendők. Kelt Nyitrán, 1912. márc. 28.

Juhász Sándor

69. 1-1.

közbirtokossági felügyelő.

Értesítjük a n. érd. közönséget,

hogy a husvétii ünnepekre a mai naptól kezdve borainkat a következő kedvezményes árak mellett bocsátjuk forgalomba: 68. 1-1.

Püspöki Rizling 1908 literje . . . K 1.40
Püspöki Tramin 1911 literje . . . K 1.20
Püspöki vörös Oportó 1906-cs literje K 1.40
Nécsey-féle verebélyi ó-bor literje . K -.88
Nécsey-féle verebélyi új bor literje . K -.80

Pitzer és Hauser szállodások, Nyitrán.

Meghívó.

A privigyei posztások közös fonó és szövő egyesülete 1912. évi április hó 9-én délután 3 órakor, Privigyén a városháza tanácstermében

üzletévi rendes közgyűlést

tart, melyhez az összes tagok, ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgy:

1. Az évi zárszámadás előterjesztése s letárgyalása.
 2. Az igazgatósági tagok $\frac{1}{3}$ részének választása.
 3. Esetleges indítványok.
- Privigyén, 1912. március 25.

Laurinecz Béla
jegyző.

Sporzon Ernő
elnök, igazgató.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett TEPLOMABLAKOKAT

66. 13-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-egyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos árak mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljuhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kívánatra költségemen a helyszinre utazom.

**A főtisztelendő
papság szives
figyelmébe!**

**Áldozási emlékképek,
bérmálási szentképek,
bérmacédulák és
anyakönyvek
kaphatók:
Huszár István könyv-
kereskedőnél, Nyitra.**

**Mintákat
kivánatra
szivesen küld.**

62. 2-4.

**Friss töltésű ásvány-
vizeim megérkeztek!!**

Állandó raktáron tartom
a következő bor- és gyógyvizeket:

**Bilini, Bikszádi, Csiri,
Emsi, Gleichbergi,
Gieshübli, Guber, Halli,
Karlsbadi vizeket.**

**Ferenc József,
Hunyadi János és
Igmándi keserűvizeket.
Levico, Marienbadi,
Málnás, Margit, Paradi
arzen- és savanyúvizet.
Preblau, Rohitsi,
Roncegno, Salvator,
Seltersi és Szántói vizeket.**

**Forrás termékekből a Darkau
jódsót és a Mattoni-féle Moorsót.**

Áraim a lehető
legjutányosabbak! (61. 3-3)

Az olyan gyógyvizeket, melyek rit-
kán lesznek használva s így rak-
táron nem tarthatók, készséggel
meghozatom. Vidéki megrendelése-
ket gyorsan és pontosan teljesítek.

**Széchenyi Sándor,
kereskedő Nyitrán.**

**TELEFON
SZÁM 66.**

Felhívom a n. é. közönség szives figyelmét vas-, festék-, olaj-árú, faszén-, gázcső-
és mindennemű építési anyagok nagyban és kis mennyiségben való eladására.
Chamott-tégla és chamott-liszt, gyarak és szeszföldék számára jutányos áron.

„Asbest-tetőpala“ egyedüli árusítója Nyitrán.
Répavillák, trágyavillák, vakarók, ekevas-árú, rudvas tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú,
vasalások, fedőlemez, kátrány, cemen, gipsz, izolier lemez, szárító fali asfalt, stukatornád, angol
kocsi-lakk, Weihrauch-féle padló-lakk, faszén, olaj, por- és kocsi-festékek különféle színekben, cilin-
der- és gépolaj, vaselin, patkózsír, carbolinium és egyéb hazicikket nagymennyiségben raktáron tartok.

**Vidéki rendelések gyorsan
s pontosan eszközöltetnek!**

52. 4-13.

**Linkenberg József vaskereskedése
és építőanyag nagy raktára Nyitra.**

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, — ugyanitt
a lapra is elő lehet fizetni.

**HOFFMANN KÁROLY
MŰKERTÉSZ, NYITRAZOBOR**
Gosztonyi (azelőtt Szuljovszky) féle villa.

Elvállal mindenféle kerti
munkát, díszkertek ter-
vezését és átalakítását;
mindenféle dísznövénye-
ket mint pálmákat, mú-
zsákat stb. magas törzsű
fajrózsákat nagy meny-
nyiségben és a legszebb
választékban, valamint
mindenféle konyhazöld-
séget, u. m. korai retket,
spenótát és champióno-
kat jutányos áron szállít.

59. 3-6

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 29. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek meg-
felelően s higiénikusan berendezett

**díszes úri és női
fodrásztermét.**

Végez és raktáron tart mindennemű e
szakmába vágó úri és női hajmunkákat,
ugymint: loknikat, frizeteket, frufрукat,
hajbetéteket, egész és félpárokákat, haj-
fonatokat, női fésülést, haj és szakálfes-
tést, tyukszemvágást jutányos áron.

Vesz vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Vidéki megrendeléseket pontosan a be-
küldött hajminta szerint lelkiismeret-
esen, utánvétellel eszközöl. : : :

**Hajfestékek nagy választékban
minden színben. — Divatos haj-
munkák készítése és raktára.**

Kész hajfonatok 8 kor., turbán loknik,
fürtchignon 6 koronától feljebb minden
létező színben kaphatók. 1 drb. lokniké-
szítése saját hajból 50 fillér. 142. 29-32.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

**TELEFON
SZÁM 66.**

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

**NYITRAI NÉPBANK
MINT RÉSZV. TÁRS.**

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12.

Az igazgatóság.

SZÉKHÁZA VÁROSHÁZTÉR 3.

ÉRTESÍTÉS!

Van szentesem a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 15.
alatt, a volt Fekete István házban

**gépekkel berendezett
asztalos-műhelyt**

nyitottam. — Jelen alkalomnál szükségesnek tartom felhozni, hogy a kontinensen szerzett tapasztalataim alapján a legmesszebbmenő igényeknek is képes vagyok megfelelni és úgy gyors határidőben, mint a munka precíz kivételére nézve t. megrendelőimet biztosítani tudom. — B. figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek **raktáromon lévő ablak és ajtó készletemet, úgyszintén konyha-berendezéseket és szobabutorokat,** melyeket megrendelésre is gyors határidőn belül szállíthatok, különösen pedig felhívom szives figyelmét az **ablakléghuzat szigetelésre.**

Szives pártfogást kérve, maradok teljes tisztelettel

Kollenaty Ödön,műbutor és épület
asztalos. ::

46. 6-6.

WEIGL ANTALPAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 11-02.

Több kiállítási eredménnyel kitüntetve!

JUHARI KÁROLY
TEMPLOMFESTŐ ÉS OLTÁKÉPÍTŐ
NYITRA, ERZSÉBET-ÚT 11

Ajánlja magát a Főt. Clérus b. figyelmébe mindennemű templom díszítési és felszerelési munkálatokra. Ugyanott a legfinomabb kivitelű fából faragott és öntvény szobrok kaphatók.

1911. évben végzett munkák:

Alistál, templom festése és új szószék

Veszprém, szt. Ferenc-r. templom teljes ujtása

Privigye, plelánia templom festése

Vágmedence templom új festése

Nagyudvar " " "

Frivaldnás " " "

Nyitra, szt. Vince-zárdai templom teljes ujtása

Kistapolcsány, temp. teljes ujtása.

További szives pártfogásért alázattal esedez:
Juhari Károly.

17. 9-12.

A legjutányosabb árak!

JANKELA JÓZSEF**:: épület- és ::
díszmű-bádogos**

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobacsoveteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítókat, vízvezeték felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 7-52)

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsérő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS
BŐRKERESKEDŐ
0000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 0000

Telefon szám: 144.

158. 24-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel **Sulgán András** divatcipész, bőrkereskedő.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

Magyar kir. orsz. központi minta pince aszú, szamorodni, csemege és asztali borok; továbbá kitünő minőségű palack borok nálam kaphatók.

Tokaji aszú	K. 5.-
Tokaji "	" 4.-
Tokaji "	" 3.20
Tokaji szamorodni (édes)	" 3.40
Tokaji " (nem édes)	" 2.-
Neszmélyi bor fehér	K. 1.30
Ermelléki "	" 1.30
Muskotályi "	" 2.-
Leányka "	" 2.-
Szekszárdi vörös	" 1.50
Villányi "	" 1.50

Zobori palack-borok:

1 liter zobori asztali	K. .90
1 " zobor gyöngye	" 1.20
1 " zobori rizling	" 1.30
1 " burgundi vörös	" 1.40

Üres literes palackot 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede
kereskedő és szőlőbirtokos
Nyitrán.

83. 48-52.

